

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 866
Karar Tarihi : 09/05/2015

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 7/5/2015 günlü, 6628 sayılı yazısında; MEHTAP TV logosuyla yayın yapan "SEM HABER AJANSI A.Ş." adlı kuruluşa ait izleme ve değerlendirme raporu ve buna ilişkin Üst Kurulun 6/5/2015 tarih ve 2015/21 sayılı toplantısında aldığı 6 sayılı karar, 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesi ve Yüksek Seçim Kurulunun 4/3/2015 tarih ve 290 sayılı kararı çerçevesinde değerlendirilmek üzere gönderilmiş olmakla, konu incelenerek

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Bahse konu yayına ilişkin uzman raporunda; Mehtap TV logosuyla yayın yapan "SEM HABER AJANSI A.Ş." adlı kuruluştaki 28/4/2015 tarihinde 20:00:35-21:29:31 saatleri arasında Gazeteci -Yazar Ali BULAÇ'ın moderatorlüğünde "Temkin Durağı" adlı programın yayınlandığı, canlı olarak sunulan programın daimi konuğu Gazeteci-Yazar Ahmet Turan ALKAN ile 7 Haziran seçimleri nasıl sonuçlar verecek, hangi partinin oyu yükseliyor, hangi partinin oyu azalıyor, çözüm süreci nereye gidiyor? vb. konuların ele alınarak yorumlandığı, söz konusu programın 28/4/2015 tarihinde 20:00:35-21:29:31 saatleri arasında yayınlanan bölümünde Ahmet Turan ALKAN, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Kuveyt dönüşü gazetecilere yapmış olduğu çözüm sürecine yönelik açıklamalarını elindeki metinden okuyarak "... çözüm meselesinde hükümetin veya devletin nasıl 180 derece çark ettiğini, son kamuoyu yoklamalarındaki sonuçların hükümeti nasıl telaşa sevk ettiğini gösteren bir işarettir" yorumunu yaptığı, programın devamında ise ikili arasında geçen diyaloglarda; "Ali BULAÇ: evet çeşitli anketler AKP'nin oylarının istikrarlı bir biçimde düşüş gösterdiğini, CHP'nin, MHP'nin oylarında da yine istikrarlı bir biçimde bir yükseliş kaydettiğini ve HDP'nin de barajı aşmakta olduğunu gösteriyor. Bu tabii seçim sonrasında yepyeni bir tablo ortaya çıkaracak eğer bunlar doğruysa, bu anketler... Ahmet Turan ALKAN: fakat bugün bir anket şirketinin sonuçlarını okudum bir internet sitesinde. Bu yeni bir anket şirketi. Bunları zikretmekte mahsur var mı bilmiyorum? ben sıra ile söyleyim de o mahsura takılmamış olalım. Birinci 38 küsur, Ali BULAÇ: bu AKP Ahmet Turan ALKAN: bilemiyorum, onu sen söylüyorsun, birincisi 38 küsur, ikincisi 28 küsur civarında, üçüncüsü 18, dördüncüsü 11 küsur, beşinci de %4 civarında" şeklinde ekrana getirilen söz konusu programda, internette yayınlanan araştırma baz alınarak partilerin oy oranlarının açıklandığı ancak, araştırmaya ait denek sayısı ve araştırmanın finansörüne ilişkin bilgilendirme yapılmadığı, söz konusu araştırma sonuçları verilirken, bir yandan da AK parti hükümetinin son zamanlarda demokrasi, hukuk ve basın özgürlüğü gibi alanlarda, görevini yapmadığına dair vurgu yapılmış olduğu, yine "Ak parti şu anda rakiplerini sinirlendirmekle meşgul/Büyük hukuk ihlalleri yapıldığı/ AKP, muhalefete düşme korkusu mu yaşıyor?" gibi ekranda sabitlenen yazılar ve "AKP tek başına hükümeti kuramıyor/ Güneydoğu'da HDP'nin yeni kazandığı seçmenin %70'i falan iktidar partisindeymiş. Bu çok vahim bir blok kayması ve bu çok önemli" gibi AK parti aleyhine söylemlerle seçmeni etkilemeye ve siyasetten konumlandırmaya çalıştığı, bu kapsamda söz konusu yayının Yüksek Seçim Kurulunun 4/3/2015 tarih ve 2015/290 sayılı kararının "SONUÇ" bölümünün 4. maddesini ihlal ettiğinin değerlendirildiği, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığının sunumu ve uzman raporundan anlaşılmakta olup, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun 6/5/2015 tarih ve 6 sayılı kararında da;

MELTEM TV logosuyla yayın yapan "SEM HABER AJANSI A.Ş." unvanlı yayın kuruluşunun, anılan yayınlarının, Yüksek Seçim Kurulunun 4/3/2015 tarihli, 2015/290 sayılı kararının "SONUÇ" bölümünün 4. maddesinde belirtilen "... araştırmanın hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmanın kim tarafından finanse edildiğinin açıklanmasının zorunlu olduğuna" dair hükmünü ihlal niteliğinde olduğuna,

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 149/A maddesinde düzenlenen hükümler ile Yüksek Seçim Kurulunun ilgili kararı çerçevesinde gereğinin takdiri için dosyasının Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına gönderilmesine karar verildiği görülmüştür.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 149/A maddesinde; "Bu Kanunun 55/A maddesine ve Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen esaslara aykırı olarak yayın yapılması halinde, ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını Yüksek Seçim Kurulu, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarını ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulu uyarır veya aynı yayın kuşağında açık bir şekilde özür dilemesini ister. Bu talebe uyulmaması veya aykırılığın tekrarı halinde, Yüksek Seçim Kurulu veya yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca, ihlâl konu programın yayını bir ilâ oniki kez arasında durdurulur. Aykırılığın tekrarı hâlinde, ülke genelinde yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarının Yüksek Seçim Kurulunca beş günden onbeş güne kadar durdurulmasına, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyonların yayınlarının ise yayının yapıldığı yer ilçe seçim kurulunca üç günden yedi güne kadar durdurulmasına karar verilir.

Bu kararlar ilgili en yüksek mülkî amirlerce derhâl yerine getirilir.

Birinci fıkra hükmüne göre hakkında yayın durdurulması kararı verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumluları, onmilyar liradan seksenbeşmilyar liraya kadar, yerel yayın yapan özel radyo ve televizyon kuruluşlarının sorumluları, üçyüzlümilyon liradan dörtmilyar liraya kadar ağır para cezasıyla, yetkili mahkemesince cezalandırılır. Tekerrürü halinde bu cezalar üç misli olarak uygulanır. Bu fıkraya göre verilecek cezalarda Türk Ceza Kanunu'nun 119 uncu maddesi uygulanmaz." hükmü öngörülmüştür.

08/03/2015 tarihli, 29289 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kurulumuzun 04/03/2015 tarihli ve 2015/290 sayılı kararının;

"SONUÇ" bölümünün 4. maddesi;

"Oy verme gününden önceki on günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın ve herhangi bir surette dağıtımının yapılamayacağına,

Bu sürenin dışında yapılacak yayınların; tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine uygun olmasına, kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmanın hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmanın kim tarafından finanse edildiğinin açıklanmasının zorunlu olduğuna,"

şeklinde düzenlenmiştir.

MEHTAP TV logolu yayın kuruluşunda 28/04/2015 tarihinde 20:00:35-21:29:31 saatleri arasında yayınlanan "Temkin Durağı" isimli programda araştırma şirketinin ismine, denek sayısına ve kimin finanse ettiğine ilişkin bilgilere yer verilmeden siyasi partilerin oy oranları ile ilgili anket sonuçlarına yer verilmiştir. Sözü edilen tarih ve saatte yayınlanan " Temkin Durağı " isimli programdaki yayını ile Kurulumuzun anılan kararının **"SONUÇ"** başlıklı bölümünün 4. maddesinde belirtilen "...kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmanın hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmanın kim tarafından finanse edildiğinin açıklanmasının zorunlu olduğuna," şeklindeki düzenlemeye aykırı yayın yaptığı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığının sunumu ve üst kurul uzmanlarının raporlarından ve eki belgelerden anlaşılmaktadır.

Kurulumuzun 04/03/2015 tarihli, 2015/290 sayılı ilke kararının **"SONUÇ"** bölümünün 4. maddesindeki "kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmanın hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmanın kim tarafından finanse edildiğinin açıklanmasının zorunlu olduğuna," hükmüne uyulması gerektiği belirtilmek suretiyle seçmenin doğru bilgilendirilmesi amaçlanmıştır. Seçmen, kamuoyu araştırmaları ve anketin yayınlanması sırasında denek sayısını ve kimin finanse ettiğini bildiği takdirde daha sağlıklı değerlendirme yapabilecektir. Kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanmasının, bir propaganda aracı olarak kullanıldığı mezkur yayınlardan anlaşılmaktadır. Seçmenin bu propagandayı kimin yaptığını/yaptırıldığını bilmesi en doğal hakkı olup, bunun belirtilmemesi halinde seçmenin doğru bilgilendirileceğinden söz edilemeyecektir.

Bu durumda, 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (k) bendi ve Kurulumuzun 2015/290 sayılı ilke kararının "SONUÇ" bölümünün 4. maddesine aykırı davranan adı geçen kuruluşta 28/04/2015 tarihinde 20:00:35-21:29:31 saatleri arasında yayınlanan "Temkin Durağı" isimli programın 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesine göre uyarılmasına karar verilmelidir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (k) bendi ve Kurulumuzun 2015/290 sayılı ilke kararının sonuç bölümünün 4. maddesine aykırı davranan adı geçen kuruluşta yayınlanan "Temkin Durağı" isimli programın 298 sayılı Kanun'un 149/A maddesine göre uyarılmasına, aynı tür yayınların devamı halinde yasada yer alan müteakip cezaların uygulanacağına,

2- Uyarı kararının Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna tebliğ edildiği günü takip eden ilk "Temkin Durağı " programının başında yayınlanmasına, yayın kuruluşunca adı geçen programın yayından kaldırılması halinde söz konusu programın yayınlandığı gün ve saate denk gelen tarih ve saatte "SEM HABER AJANSI A.Ş.'ye ait MEHTAP TV logosu ile yayın yapan televizyon kuruluşunda yayınlanan "Temkin Durağı" programının; "kamuoyu araştırmaları ve anketlerin yayınlanması sırasında, araştırmanın hangi kuruluş tarafından yapıldığının, denek sayısının, araştırmanın kim tarafından finanse edildiğinin açıklanmasının zorunlu olduğuna" yönelik 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (k) bendi ve Yüksek Seçim Kurulunun 04/03/2015 tarihli, 2015/290 sayılı ilke kararının "SONUÇ" bölümünün 4. maddesindeki düzenlemeye aykırı yayın yapması nedeniyle Yüksek Seçim Kurulunun 9/5/2015 tarih ve 2015/866 sayılı kararı ile uyarılmıştır." ibaresinin aynen yayınlanmasına,

3- Karar örneğinin, Kısıklı Mah. Ferah Cad. Reşatbey Sk. No: 12 Üsküdar/İSTANBUL adresinde mukim MEHTAP TV logosuyla yayın yapan SEM HABER AJANSI A.Ş.'ye tebliği için İçişleri Bakanlığı ve İstanbul Valiliğine, gereği için Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına gönderilmesine,

4- SEM HABER AJANSI A.Ş.'ye ait MEHTAP TV logosu ile yayın yapan televizyon kuruluşunda yayınlanan " Temkin Durağı " isimli program hakkında verilen uyarı kararının ilgili kuruluşa tebliğini müteakip uygulanacağından, karar örneğinin söz konusu kuruluşa tebliğ edildiğine ilişkin yazının Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına gönderilmesine,

9/5/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Ünal DEMİRCİ

Üye
İbrahim ZENGİN

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Zeki YİĞİT

Üye
Ahmet TUNCAY

Üye
Haluk KIRCA